

XIII. ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISI

ve

II. Ulusal Astronomi Öğrenci Toplantısı

"TUG'un 5. Açılış Yıldönümü"

2-6 Eylül 2002

ANTALYA

Düzenleme: TUG Yönetim Kurulu
Bilimsel Düzenleme: TUG Akademik Kurulu

TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ
2003

Ana Sponsor
OPTRONİK

Destekleyen Kurumlar

Akdeniz Üniversitesi, Altın Portakal Vakfı, Olimpos Rotary Kulübü

www.tug.tubitak.gov.tr

XIII. Ulusal Astronomi Toplantısı (XIII. UAT 2002)

II. Ulusal Astronomi Öğrenci Toplantısı

TUG 'un 5. Açılış Yıldönümü

Tübitak Ulusal Gözlemevi

(www.tug.tubitak.gov.tr)

2 – 6 Eylül 2002
Antalya

Editörler

Emre IŞIK, Cahit YEŞİLYAPRAK,
Timur ŞAHİN, U. Serdar ÖZER,
Zeki ASLAN
(Akdeniz Üniversitesi – Fizik Bölümü)

T U G
2003

İçindekiler

XIII. UAT Açılış Konuşması	i
TUG 'nin 5. Yıldönümü.....	ii

Bildiriler

Kuramsal Astrofizik ve Evren Bilimi

* B. Kalomeni, K. Yakut, E. R. Pekünlü Polarlarda Cyclotron Tayfı.....	1
* C. B. Kılınç Değişken Kozmolojik Terimli ve Gravitasyon Sabitli Kozmolojik Modeller.....	6
* E. Akbaş ve E. R. Pekünlü Toplanma Disklerinde Manyetik Dönme Kararsızlığı.....	13
* M. Yıldız Erken Tip Yıldızlarda İç Dönme: Hızlı Dönen Özek.....	19
* V. Bakış ve O. Demircan Roche Modeli İçin Yeni Bir Yaklaşım.....	23

Gökada Yapısı ve Yıldız Kümeleri

* S. Bilir, S. Karaali, G. Gilmore Galaksi Model Parametrelerinin Elde Edilmesinde Uygulanan Teknikler.....	26
* S. G. Ak, S. Karaali, S. Bilir, Y. Karataş Sloan Fotometrisi Yardımı ile Metal Gradiyenti Tayini.....	32
* S. Karaali, S. Bilir, G. Gilmore Yeni Galaksi Model Parametreleri.....	36
* S. Karaali, S. Bilir, Y. Karataş, S. G. Ak Yeni Bir Metal Bolluğu Kalibrasyonu.....	42
* M. U. Gözükeleş, A. Akyüz, D. Bhattacharya, N. Emrahoğlu, M. E. Özel Yakın Sarmal Gökadalarda Süpernova Kalıntı Adaylarının Optik Bölgede İncelenmesi.....	48

Güneş

* A. Ökten Güneş 'in Manyetizmasına Genel Bir Bakış.....	51
* E. R. Pekünlü, Z. Bozkurt, M. Afşar, E. Soyduğan, F. Soyduğan Güneştacı Deliğinde Alfvén Dalgaları.....	57
* E. R. Pekünlü, K. Yakut, H. Şart Güneştacında O ⁵⁺ İyonunun Isıtılması ve İvmelenmesi.....	63

* M. T. Özkan 1999 Tam Güneş Tutulması Yeşil Işık Koronası.....	70
* T. Ataç, ve A. Özgüç 23. Güneş Çevrimi Çıkış Kolunda Güneş Etkinliği İndekslerinin Dönemli Değişimleri.....	75
* T. Özlük, N. Al, A. Ökten 11 Ağustos 1999 Tam Güneş Tutulması Sırasında Kutup Tüycükleri Gözlemleri.....	84

Yıldız Astrofiziği

* A. Erdem, F. Soyduğan, C. Çiçek, O. Demircan, E. Budding W UMa Türü Aktif Çift Yıldız: CN Andromedae.....	90
* A. Teker, D. Koçer, S. J. Adelman, H. Çalışkan, H. G. Tektunalı, M. T. Çay, İ. H. Çay 101 Her Yıldızının Tayfsal Analizi.....	96
* B. Albayrak, C. Aydın, D. Koçer Kahverengi Cüceler ve H – R Diyagramı.....	101
* B. Ulaş ve Ö. Gülmen V836 Cygni Örtlen Çift Yıldız Dizgesinin Fotoelektrik Işıkölçümü.....	106
* C. Yeşilyaprak ve Z. Aslan M Türü SR Yıldızlarda Periyot – Renk Bağıntıları.....	114
* E. Derman, R. Kalcı, L. Gürdemir T40 ile CG Cyg 'nin CCD Gözlemleri.....	120
* E. Işık ve Z. Aslan DH Leonis'in Atmosfer Etkinliği ve Üçlü Doğası.....	123
* E. Soyduğan, A. Erdem, O. Demircan, F. Soyduğan, V. Keskin, C. Çiçek, S. Özdemir, İ. Bulut Cepheus OB3 Üyesi CW Cep 'in Işık Eğrisi Analizi.....	129
* F. F. Özeren, O. Demircan, G. Doyle İki Kısa Dönemli RS CVn Sistemi: SV Cam ve XY Uma.....	135
* F. Soyduğan, A. Erdem, O. Demircan, E. Soyduğan, C. Çiçek, S. Özdemir, İ. Bulut, Ö. L. Değirmenci, Z. Bozkurt, K. Yakut Yeni Bir Aktif Çift Yıldız: MR Delphini.....	141
* G. İkis Gün ROSAT ile Gözlemlenmiş SU UMa Tipi Cüce Novaların X - Işını Tayfsal Analizi.....	147
* G. Taş Lambda Andromedae: Dönem – Parlaklık İlişkisi.....	150
* H. H. Esenoğlu ve A. Bianchini Klasik Nova GK Per 'in H _β Profilinde İlginç Bir Yapının Varlığı ve Çözüm Uğraşları.....	154
* K. Yakut, C. İbanoğlu, B. Kalomeni, E. Budding Aktif Örtlen Çift Yıldız RT Andromedae 'nin Işık Eğrilerinin Analizi ve Uzun Dönemli Parlaklık, Dönem Değişimi.....	159

* M. Afşar ve C. İbanoğlu CG Cyg Örtlen Çift Yıldızının Uzun Dönemli Parlaklık ve Dönem Değişimi.....	166
* M. Altan ve M. T. Özkan SU UMa Tipi Cüce Novaların X - Işını Uydu Verilerinin Spektral Analiz Sonuçları ve Diğer Alt Gruplarla Karşılaştırılması.....	172
* M. E. Atay, M. M. Keskin, S. Aliş GQ Dra Örtlen Çift Yıldızının İlk Işık Eğrisinin Çözümü.....	179
* M. Helvacı Geç Tayf Türü O-AGB Yıldızlarının Düşük Yoğunluklu Kırmızı Öte Tayf Analizi.....	184
* N. Erkan ve C. Sezer AW UMa Örtlen Çiftinin Dönem ve Işık Eğrisi Çözümlemesi.....	185
* Ö. L. Değirmenci, Ö. Gülmen, C. Sezer V566 Ophiuchi Değen Çift Sisteminin Fotometrik Analizi.....	194
* S. Aliş, M. M. Keskin, M. E. Atay V357 Peg Örtlen Çift Yıldızının Fotometrik Gözlemi ve Çözümlemesi.....	200
* S. Evren Aktif Çift Yıldızlarda Fotometrik Dönem Değişimleri.....	206
* T. Saygıç, A. Bianchini, H.H. Esenoğlu Klasik Novaların Kütle Aktarım Oranı –Yörünge Peryodu İlişkisi.....	210
* T. Şahin ve Z. Aslan RX J1643.7+3402 Nova Benzeri Kataklizmik Değişenin CCD Işıkölçümü.....	215
* Z. Aslan ve C. Yeşilyaprak SR Yıldızlarının TUG 'nde Yapılan Radyal Hız Gözlemleri: RY Cam 'ın Radyal Hız Değişimi.....	219
* Z. Bozkurt ve Ö. L. Değirmenci U Oph Örtlen Çift Sisteminde Eksen Dönmesi ve Işık – Zaman Etkisi.....	224
<u>Yüksek Enerji Astofiziği</u>	
* A. Ankaş Sıradışı X-Işını Pulsarları ve Yumuşak Gama Yineleyicileri ile Süpernova Kalıntıları arasındaki Genetik Bağlar.....	229
* A. Ankaş Süpernova Kalıntıları ve Yakın Çevreleri.....	235
* A. Küpcü Yoldaş, Ş. Balman Chandra X-Işını Teleskobuyla 16 Yeni X-Işını Kaynağı Bulunması.....	238
* A. Sezer Galaktik Süpernova Kalıntılarının Yüzey Parlaklığı ve Çapları Arasındaki Bağlantı.....	243
* A. Sezer Süpernova Kalıntılarının ve Onlarla Bağlı Olan Noktasal Kaynakların Gözlemsel Verileri ve Uzaklıklarının Analizi.....	243

* E. Yazgan Magnetar Fenomeni.....	244
* E. Yazgan Sıradışı X – Işını Pulsarları, Yumuşak Gama Yineleyicileri ve Radyo Pulsarlar Madde Aktarımı Yapar mı ?.....	249
* E. Yazgan Gökada 'da Elektron Dağılımı ve Pulsar Uzaklıkları.....	252
* S. Özkan 1315 Radyo Pulsarın İstatistik İncelenmesi.....	257
* S. Özkan Işınım Gücü Fonksiyonu.....	257
* S. K. Yerli X-ışın İkilipleri, Pulsarlar ve SN Kalıntıları: Veri Toplama, Düzenleme ve Sunumu.....	258
* Ş. Balman Nova Kabuklarının X Işını Yayması Mümkün mü ? İlk Nova Kabuğunun X Işını Dalgaboyunda Bulunması: Nova Persei 1901 (GK Per).....	262
* Ş. Balman, A. Retter, Ü. Kızıloğlu, Y. Lipkin TUG 1.5 m'lik Teleskobu ile Klasik Novaların Işık Eğrilerinde Periyod ve Quazi-Periyod Taraması: RW UMi ve V2275 Cyg.....	263
* Ü. Ertan ve A. Alpar Kara Delik, Geçici, Düşük Enerjili X - Işını Kaynaklarının Parlama Işık Eğrileri Üzerine.....	264
<u>Gezegener ve Göktasları</u>	
* Z. Aslan, I. Khamitov, I. Bikmaev, A. Galeev TUG 'nde 2002_NY40 Göktasının Gözlemleri.....	268
<u>Gözlem Araçları – Yöntemleri ve Veri İşleme</u>	
* İ. Küçük, İ. Yusifov, M. E. Özel Erciyes Üniversitesi Radyo Teleskobu ERT - 5: Radyo İnterferometre.....	273
* I. Khamitov, Z. Aslan, I. Bikmaev, N. Sakhibullin, O. Gölbaşı TUG'da Yapılan Kütleçekimsel Mercek Gözlemleri.....	278
* M. E. Özel ROTSE III - c: TUG'da Kurulacak GIP Optik Araştırma Teleskobu (<i>çağrılı bildiri</i>).....	281
* M. Şahan, İ. Yeşingil, M. Akyılmaz, N. Aksaker, N. Emrahoğlu TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi 'ne (TUG) Kurulacak Olan Fabry – Perot Tayfölçeri.....	282
* S. O. Selam ve R. F. Peletier Yıldız Popülasyonu Modelleri İçin Yıldız Tayfı Kütüphanelerinin Güncellenmesi.....	288
* T. Özışık ve T. Ak TUG 'nde S – DIMM ile Gündüz Görüş Gözlemleri.....	296
* Z. Aslan TFOSC - TUG Sönük Nesne Tayfölçer ve Kamerası (<i>çağrılı bildiri</i>).....	302

Astronomi Tarihi ve Eđitimi

* Y. Unat Ortaçađ İslâm Astronomisinde Küre Katmanları Sistemi ve Gökyüzü Hareketlerin Fiziksel İzahı.....	303
--	-----

II. Ulusal Astronomi Öğrenci Toplantısı Bildirileri (4 Eylül 2002)

* C. B. Girgin Mikromercek Etkisinin Astrofizikteki Kullanım Alanları.....	312
* B. Beygu Manyetik Akı Tüpleri.....	318
* B. Parmak, S. Çelik CCD'lerin Yapısı ve İşleyişi.....	322
* S. Çelik, B. Parmak CCD'lerin Yapısı ve İşleyişi.....	322
* D. Zengin, E. R. Pekünlü, E. Tığrak Manyetik Yeniden Birleşme.....	323
* E. Tığrak, D. Zengin, E. R. Pekünlü Yıldızlararası Molekül Bulutlarının Çöküşü.....	329
* H. G. Akçay Barnes Evans Bağıntısı ve Uygulamaları.....	330
* M. M. Keskin ve E. Atay Türkiye'de Gökbilimin Geleceđi Üzerine.....	331
* N. Oklay, İ. Kalkancı, A. Talat Saygaç, R. Greenberg Buzun Altındaki Yeni Dünya?.....	334
* Ö. Akarsu ve T. Dođan Plazma Evren Modeli ile Big Bang 'in a Priori ve a Posteriori Karşılaştırılmaları.....	339
* Ş. Sezen W – R Bileşenli Çift Yıldızların Moröte Değişkenliği.....	345
* T. Güver Düşük Kütleli X - Işın Çiftlerinin İstatistiği.....	351

Posterler

* A. Elmaslı ve B. Albayrak SV Cam, V836 Cyg ve UV Leo Sistemlerinin Dönem Değişimleri.....	357
* A. Gültekin Kromosferdeki Isıtma Mekanizmaları.....	358
* B. Baş ve C. B. Kılınç Karanlık Madde.....	359

* B. Beygu Fotosferik Manyetizma.....	360
* C. Çetintaş ve B. Albayrak OO Aql ve XY Leo Çift Yıldızlarının Dönem Değişimleri.....	361
* C. Yeşilyaprak V2150 Cyg ve OU Ser Yıldızlarının Işık Eğrileri.....	362
* C. Yeşilyaprak V338 Peg Yıldızının Işık Eğrisi.....	363
* C. Uluyazı Kataklişik Değişen Yıldızlarda Disk Rüzgarları.....	364
* E. Aktekin Evrimlerinin Sonunda Nötron Yıldızı Doğuran Anakol Yıldızlarının Kütlesinin Alt Limiti.....	365
* H. A. Dal, G. Taş, S. Evren Ultra Rapid Rotator : LO Pegasi.....	366
* H. Şart V1719 Cyg = HD 200925.....	367
* H. V. Şenavcı ve B. Albayrak UX Her, TX Her ve YY Eri Sistemlerinin Dönem Değişimleri.....	368
* İ. Akkaya ve İ. Küçük Radyo Astronomi ve Radyo Emisyon Kaynakları.....	369
* M. Parmaksızoğlu, Z. Aslan, I. Khamitov, K. Uluç TUG 'nde Astronomik Görüş İstatistiği.....	370
* M. Zejda, V. Bakış, O. Demircan, S. Özdemir, A. Erdem, C. Çiçek, A. Bulut, A. Kabaş, I. Bulut, M. Tüysüz Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ulupınar Astrofizik Gözlemevi CCD Gözlemleri.....	371
* N. Al, J. Hirzberger, F. Kneer, T. Özişik Kromosferik H α Yapılarının İki -- Boyutlu Speckle Spektroskopisi.....	372
* O. Aksu ve B. Albayrak AR Aur ve TZ Boo Sistemlerinin Dönem Değişimleri.....	373
* O. Bilen, C. Yeşilyaprak, Z. Aslan DATSAP: Data Selection and Analysis Program.....	374
* O. Demircan, S. Özdemir, V. Bakış, A. Kabaş Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ulupınar Astrofizik Gözlemevi Meteoroloji Kayıtları.....	375
* O. Gölbaşı, H. Kılıç, F. Chollet TUG CCD 'li Astrolabı Güneş Gözlemleri.....	376
* S. Gülseçen Bilimsel Yazılım Kullanımı ve Üretiminde Metodoloji Geliştirme I: Türkiye'de Astronomi Alanında Yazılım Kullanma/Geliştirme Eğiliminin Belirlenmesi.....	377

* Ş. Çalışkan ve İ. Küçük Uydu İletişim Sistemleri.....	378
* A. T. Saygıç, D. Koçer Türkiye’de Astronomi Eğitiminin Yaygınlaştırılması için Yapılan Çalışmalar.....	379
* T. Şahin, C. Yeşilyaprak, U. S. Özer, O. Bilen, Z. Aslan Örten Çiftlerin Işıkölçümü.....	380
* T. Tanrıverdi ve F. Ekmekçi Deneb ve 6 Cas ’ın Moröte Çizgi Tanısı.....	381
* Z. F. Bostancı Kromosferik İnce Yapıların Dinamiği.....	382

Ek

* İ. Yusifov ve İ. Küçük Pulsarların ve Elektron Yoğunluğunun Galaktik Dağılımının Yeniden İncelenmesi.....	383
* Ö. Çakırlı, C. İbanoğlu, G. Taş, S. Evren Pre-cataclysmic bir Çift Yıldız olan HW Vir’in Üç Kanallı Hızlı Fotometrisi.....	386

* Bildiri ve poster sıralamaları, her konu başlığı altında birinci yazar ismine göre alfabetik sıra ile düzenlenmiştir.

Sayın Konuklar,

2-6 Eylül 2002 tarihleri arasında bu güzel salonda 13. cüsünü düzenlediğimiz Ulusal Astronomi Toplantısı ve II. Ulusal Astronomi Öğrenci Toplantısına hoş geldiniz.

1968 yılında değerli hocamız Prof. Dr. Dilhan ERYURT'un ODTÜ'de başlattığı bu ulusal toplantılar çok düzenli bir şekilde sürmüş ve Türk astronomlarının birbirlerini tanımalarına, yeni çalışma grupları kurmalarına olanak sağlamış ve sunulan bildirilerin hem nicelik hem de nitelik yönünden zenginleşmesine katkıda bulunmuştur.

13. Ulusal Astronomi Toplantısı ve artık 2.si gerçekleşip gelenekselleşecek olan öğrenci toplantısı öncekiler gibi büyük bir katılımı hepimizi sevindirmiş ve gelecek için umutlandırmıştır. Bu toplantı; 3 çağrılı konuşma, 67 bildiri, 12 öğrenci bildirisi ve 36 poster bildirisi ile gerçekleşecektir.

Türk astronomları artık ulusal ve uluslararası toplantılar düzenleme konusunda da büyük mesafe kaydetmişlerdir. Son yıllarda özellikle uluslararası katılımlı çok sayıda toplantı düzenlenmiştir ve düzenlenmeye devam edilmektedir. Bu cümleden olmak üzere TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi tarafından bu ulusal toplantıdan sonra 9-10 Eylül tarihlerinde "Kütle Çekimsel Mercek" çalıştay, 11-14 Eylül 2002 tarihlerinde de "Uluslararası Astronomi" çalıştay düzenlenecektir.

Genç astronomlarımızın başarıları son yıllarda giderek artmaktadır. Ankara Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Selim Osman Selam, 2000 yılında Türk Fulbright Birliği kuruluşunun 50. yılında temel bilimlerde en iyi doktora tezi ödülünü almıştır. Bu yıl İstanbul Kültür Üniversitesi tarafından düzenlenen Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan Astrofizik yarışmasında Ankara Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Berahittin Albayrak, ODTÜ Fizik Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Şölen Balman ve İstanbul Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'nden Dr. Tansel Ak başarı ödülleri almıştır. Yine bu yıl 19 Mayıs tarihinde açılışı yapılan Onsekiz Mart Üniversitesi Astrofizik Gözlemevi, fotometrik gözlemler yönünden astronomlarımıza büyük olanak sağlayacak ve TUG'a destek olacaktır. Bu Gözlemevi'nin kuruluşunu gerçekleştiren Prof. Dr. Osman Demircan ve Rektör Prof. Dr. Ramazan Aydın'a şükranlarımı sunuyorum.

Sevgili öğrencilerimiz. Ulusal Astronomi Toplantıları başlangıcından bu yana sizleri de kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Genç astronomların bildiri sunmaları daima teşvik edilmiş ve bu yöndeki öneriler desteklenmiştir. Bu toplantıda da aynı yol izlenmektedir. Üstelik artık lisans öğrencilerimiz için ayrı oturum yapılacaktır. Bu olanakları iyi değerlendiriniz, oturumları düzenli takip ediniz, değişik bölümlerdeki arkadaşlarınız ile tanışıp iletişim kurunuz, soru sormaktan çekinmeyiniz. 5 gün süre ile sizleri sürekli olarak bu salonda görmek istiyorum. Sizlere başarılar dilerim.

5 Eylül 2002 Perşembe günü TUG'un kuruluşunun 5. yılı olarak kutlanacaktır. Programda belirtildiği gibi o gün sabah bu salonda TUG toplantısı yapılacak, öğle yemeği hep birlikte Uygulama Oteli'nde yenecek ve sonra otobüslerle TUG'a gidilecektir. Hepinizi bekliyorum.

Değerli katılımcılar ve konuklar. Öncelikle bu toplantının ana sponsoru olan OPTRONİK firmasına teşekkürlerimizi sunarım. Ayrıca Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'na, Akdeniz Üniversitesi'ne, Altın Portakal Vakfı'na, Olimpos Rotary Kulübü'ne, Beko Elektronik firmasına desteklerinden ötürü içten teşekkürlerimizi sunarım.

Yararlı bir hafta geçirmemiz umuduyla saygılar sunarım.

Prof. Dr. Zeki ASLAN
TUG Müdürü

TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ

5. YILDÖNÜMÜ KONUŞMASI

Sayın Konuklar,

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nin açılışının 5. Yıldönümüne hoş geldiniz.

Değerli hocalarımız Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan ve merhum Prof. Dr. Abdullah Kızıllırmak'ın bağımsız olarak yaptıkları gözlemevi yeri arama çalışmaları, 1978 yılında İstanbul Üniversitesi'nde yapılan böyle bir Astronomi toplantısında büyük bir proje haline getirilmiş ve TÜBİTAK'a teklif edilmesine karar verilmiştir. Böylece uzun ve son derece yorucu bir yolculuğa çıkan Türk gökbilimcileri zaman zaman umutsuzluğa düşseler de mücadeleyi bırakmamışlar ve 29 yıl sonra Ulusal Gözlemevi'ne kavuşmuşlardır. Bu nedenle 5 Eylül 1997 günü Türk astronomları için övünülecek ve gurur duyulacak bir tarihtir. Bu kuruluş sürecinde hemen tüm gökbilimcilerimiz görev almışlardır. Hepsine şükranlarımı sunuyorum. Ama bu sürecin başlamasında Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan ve Prof. Dr. Abdullah Kızıllırmak'ın ayrı bir yeri vardır, kendilerine çok şey borçluyuz. Yine bu süreçte Prof. Dr. Dilhan Eryurt, Prof. Dr. Hakkı Ögelman, Prof. Dr. Zeki Tüfekçioğlu ve Prof. Dr. Cemal Aydın TÜBİTAK ile yürütülen çalışmalarda çok kritik görevler yaparak projenin önünü açmışlardır. Gözlemevi çalışmalarının zor bir döneme girdiği ve yavaşladığı günlerde Başbakan Yardımcısı olan Prof. Dr. Erdal İnönü ve TÜBİTAK Başkanı olan Prof. Dr. Tosun Terzioğlu büyük destek vermişler ve projenin sonuçlanmasını sağlamışlardır. Kendilerine tüm gökbilimcilerimiz adına tekrar teşekkür ediyorum.

Gözlemevinin, Beydağlarında, 2550 m yükseklikteki bir dağ doruğuna kurulmasının ne kadar çetin, işletilmesinin ne kadar zor olduğunu biraz önce izlediğiniz CD'de gördünüz, öğleden sonra da bunu yerinde göreceksiniz!, Dağın astronomik kalitesinin, yer seçimi çalışmaları sırasındaki tesbitlerimizden çok daha iyi çıkması bu çetin koşullara katlanmamızı kolaylaştırmaktadır!

5 Eylül 1997 tarihinden bu yana TÜBİTAK'a bağlı bir Enstitü olarak çalışmaya başlayan Gözlemevimiz, Kazan Devlet Üniversitesi'nden gözlem zamanı karşılığı alınan 1.5 m ayna çaplı teleskop ve Hollanda'dan yine gözlem zamanı karşılığı alınan 40 cm ayna çaplı teleskop ile gözlemsel çalışmalarını sürdürmektedir. Paris Gözlemevi ile TÜBİTAK arasında yapılan bir protokol çerçevesinde, Güneş ve gezegen konum gözlemleri için bir Astrolab, Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesine konmuştur. Bu teleskoplar; odak düzlemine konan ışık alıcılarıyla, bilgisayarlarla, hassas zaman ile, yıldız katalogları ve çeşitli gözlem ve indirgeme programları ile desteklenmektedir. Tayfsal çalışmalar için Kopenhag Üniversitesi Gözlemevine, 2003 yılında hizmete girmesi beklenen bir tayfölçer yaptırılmaktadır.

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nin (TUG) bugün öğleden sonra görülecek Bakırlıtepe tesislerinde, içinde gözlemci ve teknik elemanlarımızın uyuyacağı 7 odası, bilgisayar laboratuvarı, kütüphanesi, mekanik ve elektronik atölyesi, mutfağı ve dinlenme salonu bulunan bir Merkez Binası ve bir Hizmet Binası vardır. Bu tesisler bir radyolink hattı ile internet ağına bağlanmıştır. Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesinde yapılmakta olan Yönetim Binasının bu yılın sonunda hizmete girmesi beklenmektedir.

TUG, bu teleskoplarla, bu alt ve üst yapısı ile üniversitelerimize gözlemler için teleskop desteği vermektedir. Üniversitelerimizden gözlem için gelen araştırmacıların üniversite - TUG arasındaki ulaşım giderleri ve Bakırlıtepe'deki konaklama giderleri de TUG tarafından karşılanmaktadır. Bunun karşılığı olarak TUG'nin istediği tek şey, yapılan gözlemlerin en kısa zamanda uluslararası bir yayına dönüşmesidir.

Gözlemevimizde yapılan gözlemlere dayalı bilimsel yayınların yıllık sayıları giderek artmaktadır. Gözlemevinin kuruluşundan beri bir uluslararası bilimsel toplantı, bir yaz okulu, yılda bir kaç kez olmak üzere halka yönelik etkinlikler düzenlenmiştir. Şu anda devam etmekte olan XIII. Ulusal Astronomi Toplantısı'nın hemen arkasından iki tane uluslararası çalıştay (workshop) yapılacaktır. Bu çalıştayların birinde 1.5 m lik teleskopta yapılan kütle çekimsel mercekle gözlemleri, diğerinde ise Astrolab ile yapılan Güneş gözlemleri tartışılacaktır. Kazan Devlet Üniversitesi elemanlarının da bu çalıştaylara katılmak üzere aramızda olmaları bizleri çok memnun etmektedir. Bunun, başlamış olan

bilimsel işbirliğinin artmasına ve ortak bilimsel projelerin gelişmesine katkıda bulunacağına inanıyorum.

Tüm bu aşamalarda Gözlemevi Yönetim Kurulu Başkanımız Doç. Dr. Güner Omay, yıllarca TÜBİTAK içinde kazandığı deneyimleri ile bizleri yönlendirdi ve bu değerli yardımları devam ediyor. Huzurunuzda kendilerine içten şükranlarımı sunuyorum. Tabii ki TÜBİTAK Başkanımız Prof. Dr. Namık Kemal Pak tüm gücü ile bize destek vermektedir. Sorunlarımızın çözümünde kararlı ve enerjik tutumu ile bize öncülük etmekte, maddi olarak da büyük destek vermektedir. Kendilerine şükranlarımı sunarım.

Değerli gökbilimciler, gözlemevimizin 29 yıllık kuruluş mücadelesinde nasıl hocalarıyla öğrencileriyle birlik olup bu değerli eseri gerçekleştirmişsek, şimdi de mevcut teleskopların ve ortaklarımızla paylaşılan zamanın bizler için artık yeterli olmadığını yapacağımız yayınlarla birlikte kanıtlayalım, bu göz bebeğimiz kuruluşu birlikte büyütüp uluslararası düzeyde övüneceğimiz bir duruma taşıyalım. Hepinizi bunun için bizlere destek vermeye çalışıyor, saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Zeki ASLAN
TUG Müdürü